

אור לישרים

מדהתירוהו לו משום שחיטה - רובא דישראל נינהו, שמעת מינה: הלכה כרבי שמעון בן אלעזר אפילו ברוב ישראל! - אמר רבא: רוב גויים ורוב טבחי ישראל (הרבים המצויים שם היו גויים, אבל רוב השוחטים שם היו ישראל).

רבי אמי אשכח פרגיות שחוטות בין טבריא לציפורי, אתא לקמיה דרבי אסי, ואמרי לה לקמיה דרבי יוחנן, ואמרי לה בי מדרשא, ואמרו ליה: זיל שקול לנפשך.

רבי יצחק נפחא אשכח קיבורא דאזלי בי אזלווי (מצא פקעת חוטים טוויים בבית הטוויים), אתא לקמיה דרבי יוחנן, ואמרי לה בי מדרשא, ואמרו ליה: זיל שקול לנפשך.

גם בירושלמי לעיל וגם בבבלי סיפרו על דיה שחטפה בשר בשוק וזרקה אותו. במעשה שבבבלי התיר אביי את הבשר שנמצא, ברם בבבלי אמרו, שאפשר שלא התיר משום מציאה כרבי שמעון בן אלעזר, שאמר שהמוצא מציאה במקום שהרבים מצויים שם - הרי זו שלו, כיוון שלא אמר רבי שמעון בן אלעזר ברוב ישראל, אלא התיר מפני שהוא כזוטו של ים, ועוד אמרו, שלא אסר משום בשר שנתעלם מן העין, כיוון שעמד וראהו. ובמעשה שבירושלמי אסר רב את הבשר שנמצא משום בשר שנתעלם מן העין.

גם בירושלמי וגם בבבלי סיפרו על גדי שחוט שנמצא בדרך בין טבריה לציפורי, שהתירוהו משום מציאה כרבי שמעון בן אלעזר, והתירוהו משום שחיטה, אלא שבירושלמי אמרו, שהתירוהו משום רוב ישראל, ובבבלי אמרו, שאפשר שהתירוהו משום מציאה משום רוב גויים, והתירוהו משום שחיטה משום רוב טבחי ישראל.

שונת הים

במשנה אהלות יחו, שנינו: אי זו היא השונית? - כל מקום שהים עולה בזעפו.

פונדקא דלוי

בירושלמי ברכות ז,ד אמרו: רבי ירמיה זמין לחמרין (ביד ברכת הזימון לנהגי החמורים) בפונדקא דלוי (כך הגרסה בכתב יד רומי וב"שרידי הירושלמי").

בדרך המובילה מטבריה להר תבור ולעמק יזרעאל היתה תחנה ידועה ומקום פגישה לעוברי דרכים בפונדק של הכפר לוביא (פונדקא דלוביא). הגרסה לוי היא שיבוש או כינוי ניבי של השם לוביא. המקום נקרא לוביא, כנראה, על שם מין מיוחד של פולים ("ארץ הגליל", עמוד 116).

פרוסדוס

מילה זו נשתבשה בכמה מקומות בירושלמי באופנים שונים כמו כאן.

בירושלמי ברכות ט,א ועבודה זרה א,ט אמרו: מעשה ברבן

ולא לקח (למרות שהיה רבי יונה אומר כך, מצא פעם אחת מציאה בדרך הכניסה לעיר ולא לקח אותה לעצמו אלא הכריז).

בתוספתא בבא מציעא ב,ב שנו: וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר: המציל מפי הארי ומפי הזאב ומשוניתו של ים ומשוניתו של נהר, המוצא באסרטיא ובפלטיא גדולה - הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתייאשים מהם.

בירושלמי בבא קמא י,ב אמרו: תני המציל מן הגייס, מן הדליקה, משונית הים, משונית הנהר (כך הגרסה בכתב יד ספרדי. במסירה שלפנינו כתב הסופר: 'משעטת הים, משלולית הנהר', ומגיה שינה את 'שעטת' לשונית) - הרי אלו שלו.

ובירושלמי בבא מציעא ב,ב אמרו: אמוריה (האמורא) דרבי יוחנן אשכח עזיל כריך במקטורא (מצא חוט טווי עטוף במעיל). אתא לגבי רבי יוחנן, אמר ליה: הן אשכחתינה? (איפה מצאתו?) בסימטא? בפלטיא? דו בעי מיפתרינה (שהוא רוצה לפתור אותה) כהדא דרבי שמעון בן אלעזר דמתניתא (כרבי שמעון בן אלעזר של הברייתא בתוספתא הסובר, שהמוצא באסרטיא ובפלטיא גדולה אינו צריך להכריז).

ושם ב,ד אמרו: אמר רבי ירמיה: בפונדק איתפלגון (רבי שמעון בן אלעזר וחכמים)... - אמר רבי יוסה: ...בפונדק - כל עמא מודיי שהוא של מוצאו.

בירושלמי בבא קמא לא נזכרו "אסרטיא ופלטיא", והברייתא שם היא לדעת הכל, ולא נחלקו החכמים על רבי שמעון בן אלעזר אלא במקום שהרבים מצויים שם.

בבבלי בבא מציעא כד,א-ב אמרו: וכן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר: המציל מן הארי ומן הדוב ומן הנמר ומן הברדלס ומן זוטו (גאותו) של ים ומשלוליתו (שטפונו) של נהר, המוצא בסרטיא ופלטיא גדולה ובכל מקום שהרבים מצויים שם - הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתייאשים מהם.

דיה אחת חטפה בשר בשוק, וזרקה אותו בין הדקלים של בית בר מריון. אתא (המוצא) לקמיה דאביי. אמר ליה: זיל שקול לנפשך. - והא רובא דישראל נינהו (בשוק), שמעת מינה: הלכה כרבי שמעון בן אלעזר אפילו ברוב ישראל (כשמוצא במקום שהרבים המצויים שם הם ישראל, שאין הבעלים עשויים להתייאש!) - שאני דיה, דכזוטו של ים דמי (נחשב כהפקר). - והא אמר רב: בשר, כיוון שנתעלם מן העין - אסור! - בעומד ורואהו (משחטפה הדיה את הבשר עד שזרקה אותו, ואין לחשוש שמא נתחלף בנבילה).

רבי חנינא מצא גדי שחוט בין טבריא לציפורי והתירוהו לו. אמר רבי אמי: התירוהו לו משום מציאה - כרבי שמעון בן אלעזר, משום שחיטה - כרבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי. דתניא: הרי שאבדו לו גדייו ותרנגוליו והלך ומצאן שחוטים - רבי יהודה אוסר, ורבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי מתיר.